

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Industrieweg 403 nieuwbouw

Antwerpen, Antwerpen

2025J339

ARCHEOLOGIENOTA MET BEPERKTE
SAMENSTELLING

VERSLAG VAN RESULTATEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Aaron Willaert

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2025

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	i
INLEIDING	ii
1. BUREAUONDERZOEK [BO]	iii
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE	iii
1.1.1 Administratieve gegevens	iii
1.1.2 De onderzoeksopdracht	v
1.1.3 Het projectgebied	vi
1.2 ASSESSMENT	ix
1.2.1 Topografie	ix
1.2.2 Huidige toestand	xi
1.3 SYNTHESE	xiv
BIBLIOGRAFIE	xv
BIJLAGE	xvi

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuw industrieel gebouw met bijhorende infrastructuur in de haven van Antwerpen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 28 244 m², over het volledige plangebied worden bodemingrepen voorzien.

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als industriegebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

Ruben Willaert NV argumenteert dat de aard en impact van de bodemingrepen een archeologienota met beperkte samenstelling rechtvaardigen. De toekomstige geplande werken en een beperkt aantal doorslaggevende aspecten tonen immers aan dat verder onderzoek van het terrein met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst, en er dus geen verdere maatregelen noodzakelijk zijn.

1. BUREAUONDERZOEK [BO]

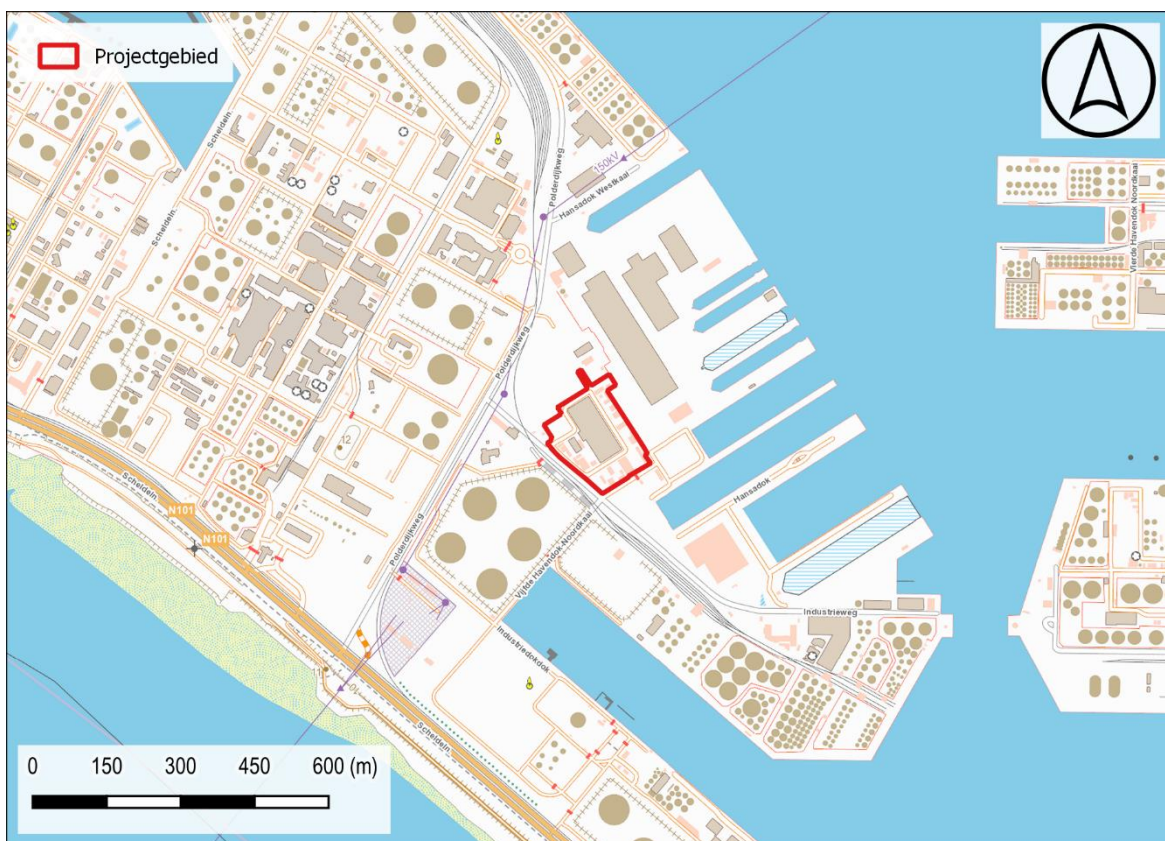
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2025J339	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 148398	Y ₁ : 215843
	X ₂ : 148793	Y ₂ : 216125
KADASTER	Antwerpen, Afdeling 14, Sectie A, nr's: 305r2, 305p2 Figuur 1	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 2	
OPZET INITIATIEFNEMER	Figuur 4	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)

1.1.2 De onderzoeksopdracht

1.1.2.1 *Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied*

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

Binnen de archeologienota met beperkte samenstelling wordt onderzocht wat de invloed is van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten.

1.1.2.2 *Werkwijze*

De archeologienota werd digitaal opgemaakt middels *Office*- en *Adobe*-software. Het bijhorend kaartmateriaal werd aangemaakt in een GIS-omgeving. Hierin werden de ontwerpplannen ingeladen en geprojecteerd ten opzichte van diverse kaartlagen die raadpleegbaar zijn op geopunt.be, dov.vlaanderen.be, geo.onroenderfgoed.be, cartesius.be en de website van de centraal archeologische inventaris [CAI].

Een volledige doorlichting van alle mogelijke facetten met invloed op de trefkans van intact bewaarde archeologica binnen de grenzen van het plangebied is niet aangewezen. Een beschrijving van een aantal doorslaggevende argumenten volstaat immers om aan te tonen dat een archeologisch vervolgtraject niet zal leiden tot kenniswinst. Deze doorslaggevende argumenten zijn: de geplande bodemingrepen, de recente historiek en het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen. Deze argumenten worden hieronder in detail toegelicht

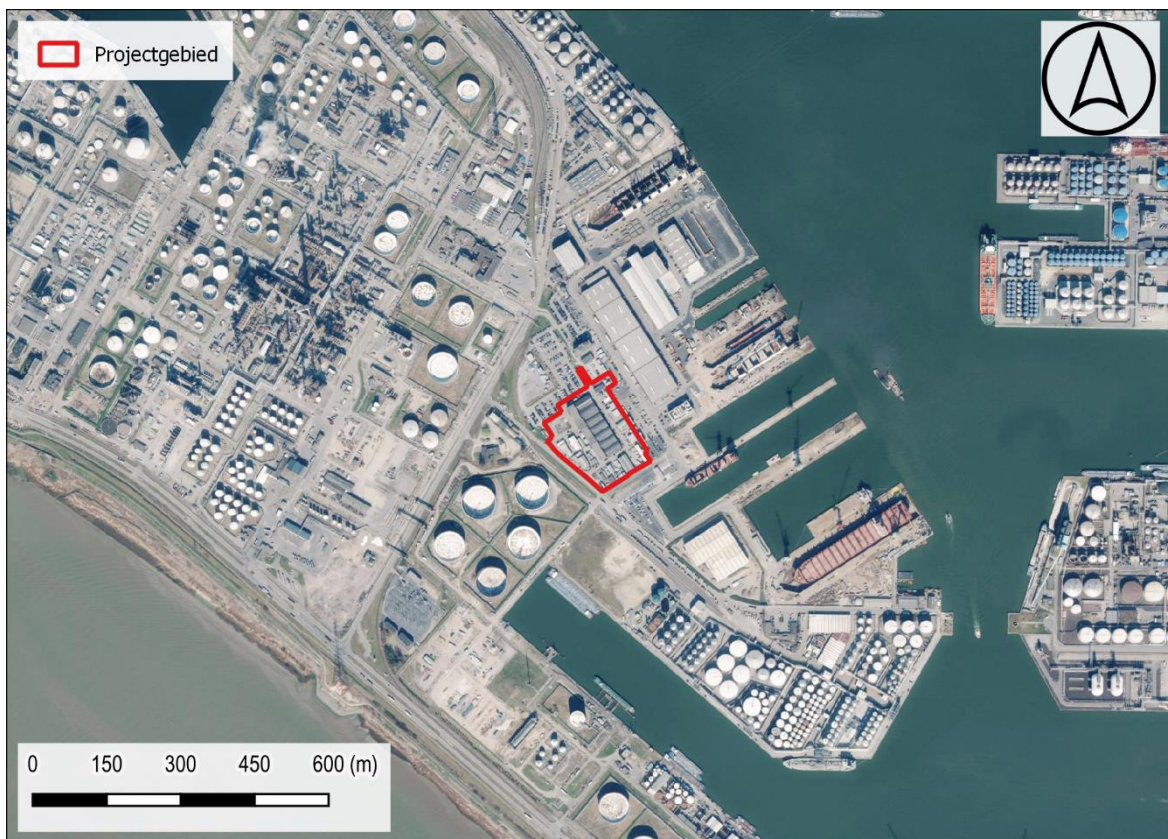
1.1.3 Het projectgebied

1.1.3.1 Archeologische voorkennis

Binnen de grenzen van het projectgebied vond in het verleden nog geen archeologisch (voor)onderzoek plaats.

1.1.3.2 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen in de haven van Antwerpen. Het terrein situeert zich in een zone tussen het Hansdok en het Industriedok, langs de Industrieweg 403K. Het stadscentrum van Antwerpen situeert zich op geruime afstand ten zuiden.

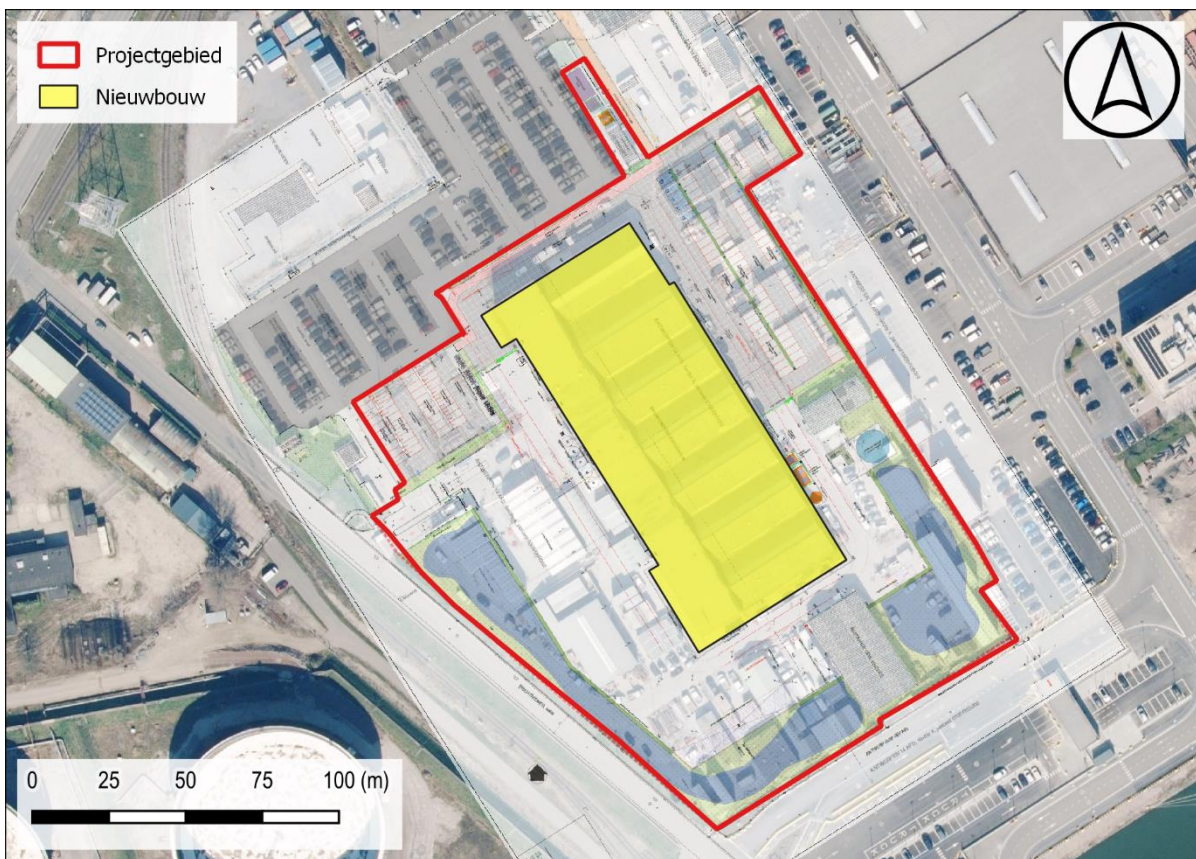
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomosaiek (©Geopunt)

1.1.3.3 Geplande bodemingrepen

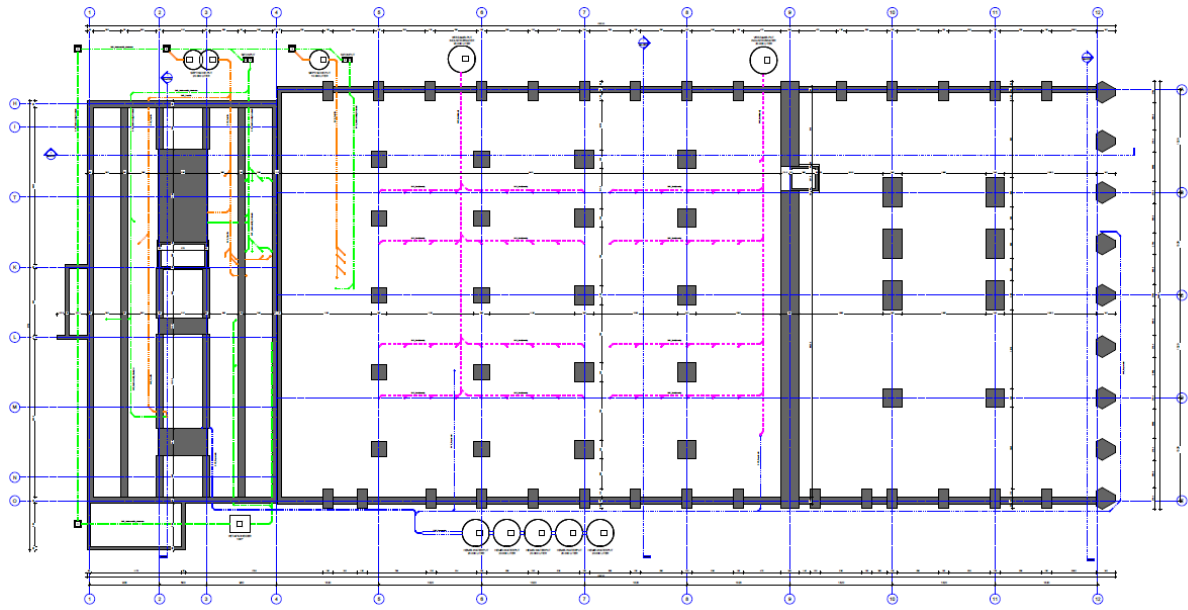
De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuw industrieel gebouw in de Haven van Antwerpen. Voor de sloopwerken op het terrein is een aparte vergunningsaanvraag opgesteld. In deze archeologienota wordt dus uitgegaan van een terrein waar de sloopwerken reeds zijn uitgevoerd.

Op het vrijgekomen terrein wordt een nieuw industriegebouw gerealiseerd met een footprint van ca. 7101 m². Onder dit gebouw worden geen kelders voorzien. Het gebouw wordt gefundeerd door middel van paalfunderingen waarvan de diepte nog te bepalen is door ingenieursstudie. Er zullen tevens grindkernen worden voorzien. Deze paalfunderingen zullen zeker tot onder de historische ophoging van de haven reiken (zie verder). Ten zuiden en ten noorden van de nieuwbouw worden een ruim aantal nieuwe regenwaterputten gestoken tot op een diepte van ca. 2,5 m-mv.

Rondom het gebouw worden nieuwe stroken verharding, groenzones en wadi's aangelegd. Voor deze buitenaanleg zal de bodemingreep maximaal 1 m-mv bedragen.

Figuur 4: Geplande werken weergegeven op de meest recente luchtopname (Bron: Geopunt).

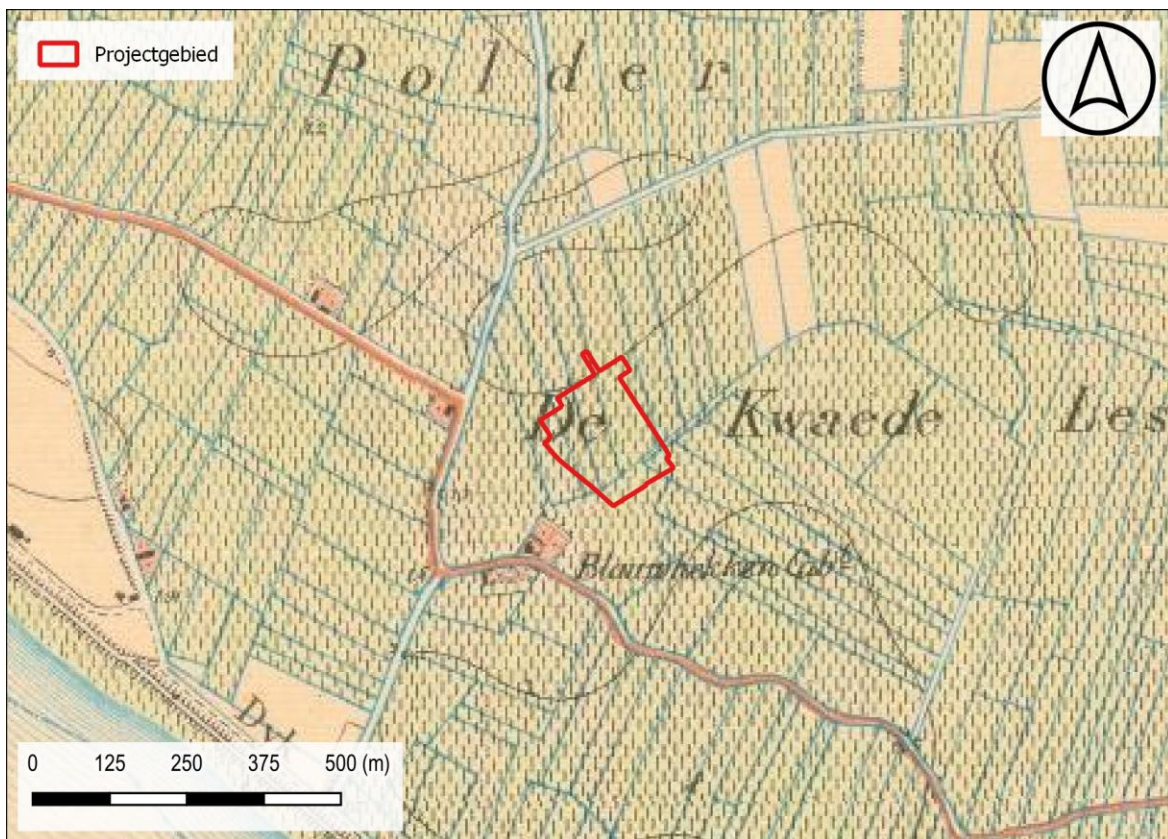
Figuur 5: Funderingsplan nieuwbouw (bron: opdrachtgever);

1.2 ASSESSMENT

1.2.1 Topografie

Het projectgebied is gelegen in een sterk geïndustrialiseerde zone, deel uitmakend van de Haven van Antwerpen. Voorafgaand aan de inrichting van de haveninfrastructuur lag het projectgebied in de Scheldepolders, een zeer open gebied dat getypeerd werd door grote weilanden en akkerlandpercelen. Bij de inrichting van de haven werden verschillende dokken uitgegraven waarbij de aangrenzende terreinen werden opgehoogd teneinde deze geschikt te maken voor bebouwing.

Op een topografische kaart uit 1879-1886 is te zien dat het projectgebied gelegen is in de *Kwaede Lesse Polder*. Via reliëflijnen is te zien dat het projectgebied op dat moment gelegen is op een hoogteligging van ca. 1 m TAW. Op het huidig Digitaal Hoogtemodel is te zien dat het projectgebied gelegen is op een hoogteligging die schommelt tussen de 5.8 en 6.1 + m TAW. **Dit impliceert dat het projectgebied bij de aanleg van de haveninfrastructuur tussen de 4.8 en 5.1 meter is opgehoogd.**

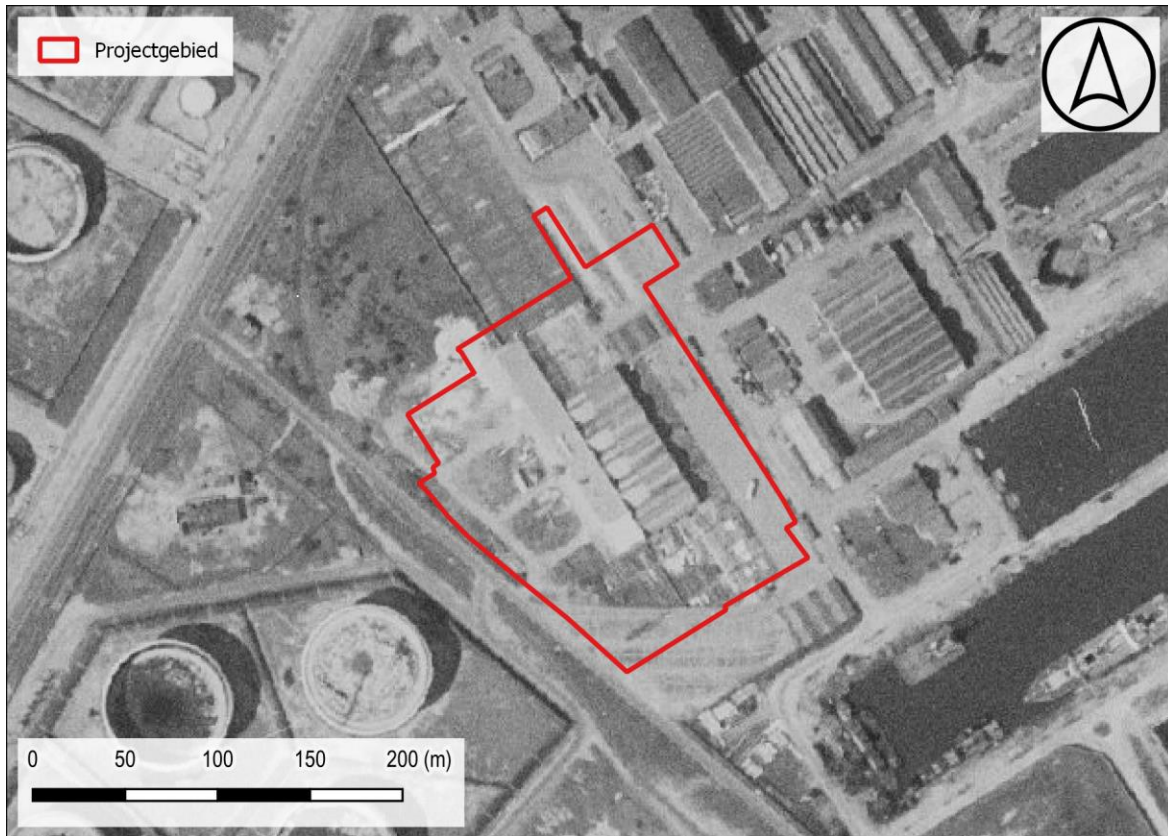
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. een topografische kaart uit de periode 1879-1886.

Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

1.2.2 Huidige toestand

Reeds op de oudste luchtopname is het gebouw centraal binnen de projectgrenzen waar te nemen. Het terrein en de aangrenzende percelen zijn reeds opgenomen in het areaal van de Haven van Antwerpen. Aan het begin van de 21^e eeuw wordt het terrein rondom het hoofdgebouw genivelleerd en worden de bijkomende gebouwen gerealiseerd. Er is reeds een aparte vergunningsaanvraag ingediend voor de sloop van de gebouwen binnen de projectgrenzen.

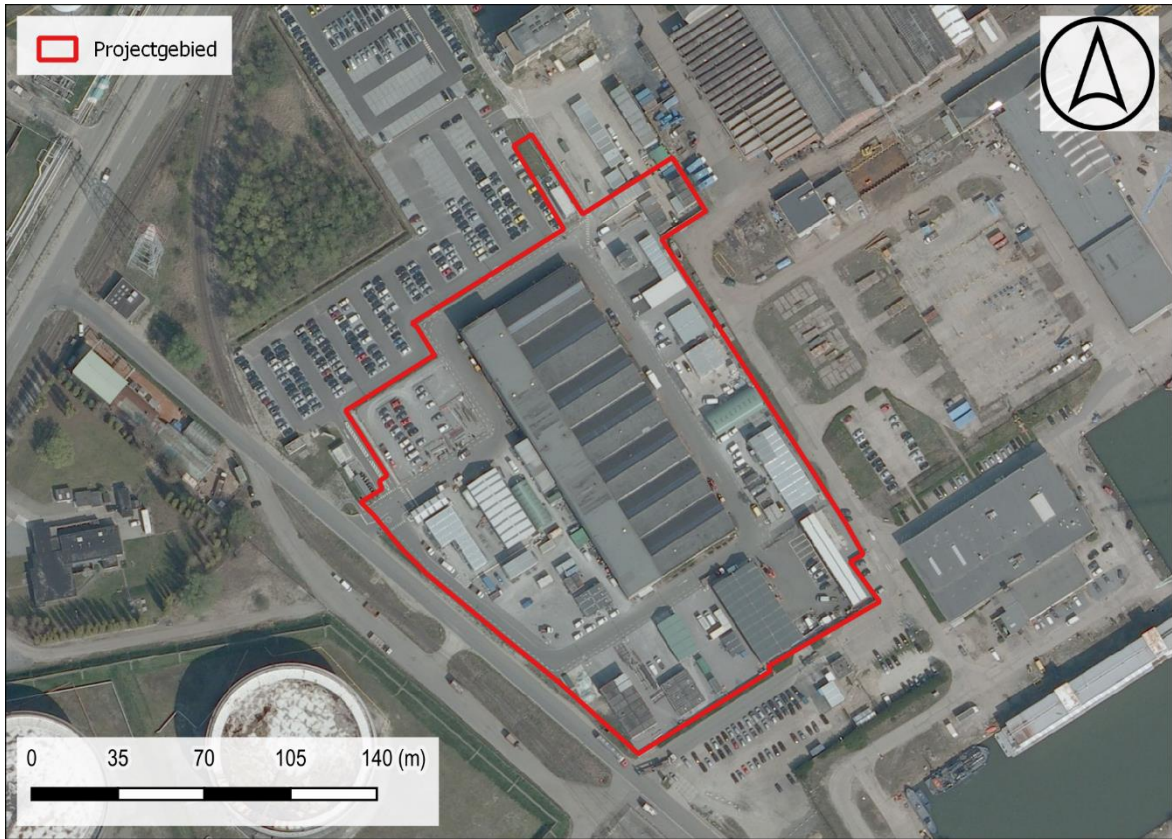
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt)

Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)

Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)

Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)

Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. recent (© geopunt)

1.3 SYNTHESE

De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuw industrieel gebouw met bijhorende infrastructuur in de haven van Antwerpen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 28 244 m², over het volledige plangebied worden bodemingrepen voorzien.

Voor de sloopwerken op het terrein is een aparte vergunningsaanvraag opgesteld. In deze archeologienota wordt dus uitgegaan van een terrein waar de sloopwerken reeds zijn uitgevoerd.

Op het vrijgekomen terrein wordt een nieuw industriegebouw gerealiseerd met een footprint van ca. 7101 m². Onder dit gebouw worden geen kelders voorzien. Het gebouw wordt gefundeerd door middel van paalfunderingen waarvan de diepte nog te bepalen is door ingenieursstudie. Er zullen tevens grindkernen worden voorzien. Deze paalfunderingen zullen zeker tot onder de historische ophoging van de haven reiken (zie verder). Ten zuiden en ten noorden van de nieuwbouw worden een ruim aantal nieuwe regenwaterputten gestoken tot op een diepte van ca. 2,5 m-mv.

Rondom het gebouw worden nieuwe stroken verharding, groenzones en wadi's aangelegd. Voor deze buitenaanleg zal de bodemingreep maximaal 1 m-mv bedragen.

Als de hoogteligging op een topografische kaart uit de 2^e helft van de 19 eeuw wordt afgetoetst tegenover de huidige hoogteligging, kan geconcludeerd worden dat de zone van het projectgebied bij de aanleg van de haveninfrastructuur tussen de 4,8 en 5,1 m is opgehoogd. Het oorspronkelijke polderlandschap werd in de eerste helft van de 20e eeuw immers omgevormd tot havengebied waarbij het oorspronkelijk bodemarchief wel goed bewaard kan zijn onder deze ophogingspakketten.

Wanneer de geplande werken worden afgetoetst tegenover de gekende ophoging kan geconcludeerd worden dat enkel de geplande paalfunderingen tot onder dit pakket reiken. Hoewel geenszins kan uitgesloten worden dat deze werken een relevant en mogelijk goed bewaard archeologisch niveau bedreigen moet geconcludeerd worden dat het technisch niet mogelijk is om dit archeologisch niveau op een dergelijke diepte (4,8 tot 5,1 m-mv) te onderzoeken. Er dient uitgegaan te worden van een bouwmethode die grondmengend of grondverdringend is. Er wordt met andere woorden niet uitgegraven voor het plaatsen van de paalfunderingen.

BIBLIOGRAFIE

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerendergoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerendergoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	iv
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)	iv
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	vi
Figuur 4: Geplande werken weergegeven op de meest recente luchtopname (Bron: Geopunt).	vii
Figuur 5: Funderingsplan nieuwbouw (bron: opdrachtgever);	viii
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. een topografische kaart uit de periode 1879-1886. ...	ix
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	x
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt).....	xi
Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt).....	xii
Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt).....	xii
Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt).....	xiii
Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. recent (© geopunt).....	xiii

BOORLIJST

NVT

CHRONOLOGISCH KADER

